

LEABHAR AITHGHEARR

A'

CHEASNACHAIDH;

A Shonruich

ARD SHEANADH EAGLAIS NA H-ALBA

GU BHI 'NA SHERLADH CEASNACHAIDH.

AIR A THARRUING

CHUM GÆLIC ALBANNAICH.

AIR IARRTUS NA CUIDEACHD URRAMAICH, A TA CHUM EOLAS CRÌOSDUIDH
A SGAOLACHADH AIR FEADH GAELTACHD AGUS EILEANA NA H-ALBA.

TORONTO:

MO-BRUAILTE IS SGAOLTE MACH LE E. FESSLIE 'S A MHIS.

1835.

LEABHAR AITHGHEAR NAN CEIST.

1. CEIST. *Ciod is crìoch àraid do'n duine?*

FREAGRADH. 'Si is crìoch àraid do'n duine, Dia a ghlòrachadh, agus a mhealtuinn gu sìerruidh.

2. C. Ciod an riaghailt a thug Dia dhùinn g'ar seòlaidh cionnas a dh'fheudas sinn a ghlòrachadh agus a mhealtuinn?

F. 'Se focal Dè, a ta air a chur sìos ann an scriob-tuiribh an t-Seann-Tìomaidh agus an Tìomaidh Nuaidh, an aon riaghailt g'ar seòladh cionnas a dh'fheudas sinn a ghlòrachadh agus a mhealtuinn.

3. C. *Ciod a tha na sriobtuire gu h-àraid a' teagasg?*

F. Tha na sriobtuire gu h-àraid a' teagasg gach ni is còir do'n duine chreidsinn mu thimchioll Dè, agus an dleasdanas a tha Dia ag iarraidh air an duine.

4. C. *Ciod e Dia?*

F. Is spiorad Dia, a ta neo-chrìochnach, bithbhuan, agus neo-chaochluidheach, 'na bhith, 'na ghliocas, 'na chumhachd, 'na naomhachd, 'na cheartas, 'na mbaithreas, agus 'na fhirion.

5. C. *Am bheil tuilleadh Dè ann ach ann?*

F. Cha 'n 'eil ann ach aon a mhaìn, an Dia bèo agus fìor.

6. C. *Cia lion pearsa a ta san Diadhachd?*

F. Tha trì pearsaidh san Diadhachd, an t-Athair, am Mac, agus an Spiorad Naomh; agus an trìur so is non Dia iad, ionann ann an nàtur, coimeas ann an cumhachd is ann an glòir.

7. C. *Ciod iad orduighean Dè?*

F. 'Siad orduighean Dè, a rùn sìerruidh do réir com-

hairle a thoile, leis an d'orduich e roimh lámh, chum a ghloire fein, gach ní a thig gu crích.

8. C. *Cionnas a tha Dia a' cur ordughean an gníomh?*

F. Tha Dia a' cur ordughean an gníomh ann an oibríbh a' chruthachaidh agus an fhreasdail.

9. C. *Ciod i obair a' chruthachaidh?*

F. 'Si obair a' chruthachaidh, Dia u dheanamh nan uile nithe do neo-ni, le focal a chumbachd, ann an sea láithibh, agus gach uile ní ro mhaith.

10. C. *Cionnas a chruthaich Dia an duine?*

F. Chruthaich Dia an duine fear agus bean, a réir a choslais fein, ann an eòlas fireantachd, agus naombachd, le uachdaranachd oscionn nan creutairean.

11. C. *Ciod iad oibre freasdail Dè?*

F. 'Siad oibre freasdail Dè, e bhi coimhead agus a' riaghladh a chreutairean uile le'n uile ghníomharaibh, gu ro-naomh, ro-ghlic, agus ro-chumbachdach.

12. C. *Ciod an gníomh àraid freasdail a rinn Dia a thaobh an duine san staid anns an do chruthaicheadh e?*

F. 'Nuair a chruthaich Dia an duine, rinn e co-cheangal beatha ris, ag iarraidh ùmhlachd ionlain air mar chumha; agus a' toirmeasg dha itheadh do chraoibh eolais maith is uile, fuidh phéin a' bhàis.

13. C. *An d'fhan ar ceud sinnseara san staid anns an do chruthaicheadh iad?*

F. Air bhi d'ar ceud sinnsearaibh air am fàgail gu saorsa an toile fein, thuit iad o'n staid anns an do chruthaicheadh iad, le peacachadh an aghaidh Dhe.

14. C. *Ciod e peacadh?*

F. 'Se peacadh briseadh lagha Dhe.

15. C. *Ciod am peacadh leis an do thuit ar ceud sinnseara o'n staid anns an do chruthaicheadh iad?*

F. B' e 'm peacadh leis an do thuit ar ceud sinnseara o'n staid anns an do chruthaicheadh iad, gu d'ith iad am meas toirmisgte.

16. C. *An do thuit an cinneadh-daonna gu léir ann an ceud pheacadh Adhaimh?*

F. Air bhi do'n co-cheangal air a dhéanamh ri Adhaimh, cha b'ann a mháin air a shon fein, ach airson a shliocht, uime sin, an cinneadh-daonna gu léir, a thainig uaithe le ginealach gnáthaichte, pheacaich iad ann, agus thuit iad leis, anns a' cheud chionta.

17 *C. Ciod an staid gus an d'thug an leagaidh an cinneadh daonna?*

F. Thug an leagaidh an cinneadh-daonna gu staid peacaidh agus truaighe.

18 *C. Ciod peacadh na staid sin anns an do thuit an duine?*

F. 'Se peacadh na staid sin anns an do thuit an duine, a bhí fuidh chionta ceud pheacaidh Adhaimh, fuidh easbhaidh na ceud fhreantachd, agus fuidh tairneadh na ceud naitir gu h-iomlan, ri'n goirear peacadh gis, maille ris gach peacadh gníomh a ta seadh uaithe so.

19 *C. Ciod i truaighe na staid anns an do thuit an duine?*

F. Trid an leagaidh, chaill an cinneadh-daonna gu léir co-chomunn ri Dia, thá iad fuidh fheing agus mhallachadh Dhé; agus mar sin buniteach do gach uile truaighe sa' bheatha so, do'n bhás fein, is do phiantaibh ifrinn gu siorruidh.

20 *C. An d'fhág Dia an cinneadh-daonna uile gu bhí caillte ann an staid peacadh agus truaighe?*

F. Air do Dhia, o fhior ghean maith fein, cuid a thaghadh roimh thoiseach an t-saoghail chum na beatha mairtheannaich, rinn e co-cheangal gráis riu, gu'n saoradh o staid peacaidh agus truaighe, agus an toirt gu staid sláinte trid Fir-saoraidh.

21. *C. Co e Fear-saoraidh dhaoine taghta Dhe?*

F. 'Se aon Fhear-saoraidh dhaoine taghta Dhe, an Tighearn Iosa Críost, beoch, air bhi dha 'na Mhac siorruidh do Dhia, a rinneadh 'na dhuine, agus mar sin a bha, agus a ta 'na Dhia is 'na dhuine ann an dá naitir eadar-dhealuichte, agus ann an aon phearsa gu siorruidh.

22. *C. Air bhi Chríost 'na Mhac do Dhia, cionnas a rinneadh e 'na dhuine?*

F. Faineadh Críod, Mac Dhe, 'na dhúine, le corp 'ar
 22. 1. aon reasoate glabhaíl dá fein, air dha bhí, le cian-
 fúaid an Spioraid Naomh, air a glabhaíl am breana na
 h-éighe Muire, is air a bhreith leatha, ach 'nór o phléicé.

23. *C. C'ól na dreuchdan a tha Críod 'a cur an gnómh mar ar
 Fear-saoraidh?*

F. Tha Críod mar ar Fear-saoraidh, a' cur an gnómh
 dreuchdan Fáidh, Sagairt agus Rígh, arson aon an stáir
 moshachaidh agus ardachaidh.

24. *C. Cionnas a tha Críod 'a cur dreuchd Fáidh an gnómh?*

F. Tha Críod a' cur dreuchd Fáidh an gnómh, le toil
 Dé eam ar sláinte fhóllteachadh dhúine, le fhoceal agus
 le Spiorad.

25. *C. Cionnas a tha Críod 'a cur dreuchd Sagairt an gnómh?*

F. Tha Críod a' cur dreuchd Sagairt an gnómh le e
 fein a thoirt suas aon uair mar isleairt, eam ceartas Dé a
 d'áiladh, agus sinne a dheanamh réidh ri Dia, agus le
 gnáth-eadargluiche a dheanamh air ar son.

26. *C. Cionnas a tha Críod 'a cur dreuchd Rígh an gnómh?*

F. Tha Críod a cur dreuchd Rígh an gnómh le siore
 chur fo cheannsal de féin, le'r riaghaidh agus ar diocáid,
 agus le cosgadh a chur, is buaidh a thoirt, air na h-uile a
 ta 'nan naimhdibh dlúsan agus d'áine.

27. *C. Cionnas a bhí Críod air irioslachadh?*

F. Bha Críod air irioslachadh le bhí air a bhreith, agus
 sin ann an stáid íosail, air a dheanamh fuídh 'n lagh, dol
 ruidh thruaighibh na beatha so, fuídh fheirg Dhé, agus
 fuídh bhás malluichte a' chreim-chreim a' bhí air adha-
 cadh, agus le fuireach fuídh chandachd a' bhíis ré seal.

28. *C. Cionnas a ta Críod air ardachadh?*

F. A ta Críod air ardachadh le aiseirigh ó na marb-
 aibh air an treas lá, le dhó suas air neamh, le suidhe air
 deaslaimh Dhé an Athar, agus le teachd a' thoirt breith air
 an t-saoghal air an lá dheireanach.

29. *C. Cionnas a tha sin air deanamh 'nar t-achd co-
 pairt do'n t-saorsa a choisim Críod?*

F. Tha sin air ar deanamh 'nar luchd co'-pairt do'n
 t-saorsa a choisim Críod, le t'bhí air a cur ruinn gu
 h-eifeachdach le a Spiorad Naomh-eam.

30. C. *Cionnas a tha 'n Spiorad a' cur ruinn na saorsa a choisinn Crìosd?*

F. Tha 'u Spiorad a' cur ruinn na saorsa a choisinn Crìosd, le creidimh oibreachadh annainn, agus ar dlù-changal le sin ri Crìosd 'uar gairm èifeachdach.

31. C. *Cìod i a' ghairm èifeachdach?*

F. 'Si a' ghairm èifeachdach obair Spìorad Dé, leis am bheil e 'gar toirt gu mothachadh d'ar cionta agus d'ar truaighe, a' soillseachadh ar n-inntinn le eòlas Chrìosd, ag ath-nuadhachadh ar taile, agus mar sin 'gar deanamh deònach agus comasach air Iosa Crìosd a dhlù-ghabbail d'ar n-ionnsuidh, mar a tha e air a thairgseadh dhuinn gu saor anns an t-soisgeul.

32. C. *Cìod na sochairean a tha iadsan a ta air an gairm gu h-èifeachdach a faghail anns a' bheatha so?*

F. Tha iadsan a ta air an gairm gu h-èifeachdach a' faghail anns a' bheatha so fireanachaidh, uchd-mhacachd, naomhachaidh, agus gach aon sochair a ta sa' bheatha so 'nan cuideachd sin, no a' sruthadh uatha.

33. C. *Cìod e fireanachadh?*

F. Is e fireanachadh gnìomh saor gheanmaith Dhè, leis am bheil e a' maitheadh dhuinn ar n-uile pheacaidh, agus a gabhail ruinn mar fhuanaibh 'na fhianais, agus sin amhàn air sgàth fireantachd Chrìosd, air a meas dhuinn, is air a gabhail thugainn le creidimh a mhàin.

34. C. *Cìod i uchd-mhacachd?*

F. 'Si uchd-mhacachd gnìomh saor gheanmaith Dhè, leis am bheil sinn air ar gabhail ann an àireamh, agus a' faghail còir air gach dlìghe a bhineas do chloinn Dhè.

35. C. *Cìod e naomhachadh?*

F. 'Se naomhachadh obair saor-ghràis Dhè, leis am bheil sinn air ar n-athnuadhachadh san duine gu h-iomlan, a rèir coslais Dhè, agus air ar deamamh comasach ni's mò agus ni's mò gu bàsachadh do pheacadh, is teachd beo do fhìreantachd.

36. C. *Cìod na sochairean at a sa' bheatha so a' teachd an cuideachd no a, sruthadh o fhìreanachadh, uchd-mhacachd agus naomhachadh?*

F. 'Siad na sochairean a ta sa' bheatha so a' teachd an cuideachd no a' sruthadh o fhlùreanachadh, uchd-mhacachd agus naombhachadh, dearbh-bheachd air gràdh Dhè, sìth coguis, noibhneas ann san Spiorad Naomh, fàs ann an gràs, agus buanachadh ann gu ruig a' chrìoch.

37. *Cìod na sochairean a ta creidmheach a' foghail o Chrìosd ri h-àm am bàis?*

F. Tha anama nan creidmheach ri h-àm am bàis air an deanamh iomlan ann an naombhachd, is air ball a' dol gu glòir: agus a ta an cuirp, air dhoibh bhì sìor-cheangailte ri Chrìosd, a' gabhail fois 'nan uaighibh gu ruig an aiseirigh.

38. *C. Cìod na sochairean a ta creidmheach a' foghail o Chrìosd anns an aiseirigh?*

F. 'San aiseirigh, bitidh na creidmheach air dhoibh bhì air an togail suas ann an glòir, air an aideachadh gu follaiseach, is air an saoradh air là a' bhreitheanais, agus air an deanamh uile-bheannaichte ann an Dia a làn-mhealtian gu sìorruidh.

39. *C. Cìod e an dleasdanas e tha Dia ag iarraidh air an duine?*

F. 'Se'n dleasdanas a tha Dia ag iarraidh air an duine, ùmhlachd d'a thoil a ta foillsichte.

40. *C. Cìod an riaghailt ùmhlachd a thug Dia air tús do'n duine?*

F. B'i an riaghailt ùmhlachd a thug Dia air tús do'n duine lagh nam modhanna.

41. *C. C' ait am bheil lagh nam modhanna air a chur sìos gu h-aithghearr?*

F. Tha lagh nam modhanna air a chur sìos gu h-aithghearr anns na deich àitheantaibh.

42. *C. Cìod is suim do na deich àitheantaibh?*

F. 'Si is suim do na deich àitheantaibh, *An Tighearn ar Dia a ghràdhachadh le'r n-uile chridhe, le'r n-uile anam, le'r n-uile neart, agus le'r n-uile inntinn; agus ar coimhearsnaich a gràdhachadh mar sinn fein?*

43. *C. Cìod e roimh-ràdh nan deich àitheantan?*

F. Tha roimh-ràdh nan deich àitheantan air a chur sìos

anns na briathraibh so, “ *Is mise an Tighearna do Dhia, a òg agus a mach thu a tìr na h-Eiphit, a tìgh na daorsa.*”

44. C. *Cìod a tha roimh-ràdh nan deich àitheantan a’ teagasg dhuinn?*

F. Tha roimh-ràdh nan deich àitheantan a’ teagasg dhuinn, a chionn gur e Dia is Tighearn ann, agus gur e is Dia agus Fear saoraidh dhuinne, uime sin gu bheil e dh’f’hiachaibh oirnn àitheantan uile a choimhead.

45. C. *Cìod i a’ cheud àithne?*

F. ‘Si a’ cheud àithne, “*Na biodh Dèe sam bith eile agad a’ m’ làthair-sa.*”

46. C. *Cìod a tha a’ cheud àithne ag iarraidh?*

F. Tha a’ cheud àithne ag iarraidh oirnn aithneachadh agus aideachadh gur e Dia a mhàin an Dia fìor, agus ar Dia-ne; agus aoradh is glòir a thoirt dhà do rèir sin.

47. C. *Cìod a tha a’ cheud àithne a’ toirmeasg?*

F. Tha a’ cheud àithne a’ toirmeasg an Dia fìor àicheadh, no dearmad a dheanamh air aoradh agus glòir a thoirt da mar Dhia, agus mar ar Dia-ne; no ‘n t-aoradh agus a’ ghlòir a dhlighear dhàsan a mhàin, a thoirt do neach air bith eile.

48. C. *Cìod a tha gu sònraicht’ air a’ theagasg dhuinn leis na briathraibh so sa’ cheud àithne ‘a’ m’ làthair-sa?’*

F. Tha na briathra so sa’ cheud àithne “*a’ m’ làthair-sa*” a’ teagasg dhuinn, gu bheil Dia, d’an léir na h-uile nithe, a toirt airo do’n pheacadh so, eadhon, dia sam bith eile bhi againn, agus gu bheil e ro-dhiombach ir a shon:

49. C. *Cìod i ‘n dara àithne?*

F. ‘Si ‘n dara àithne, “*Na dean dhuit fein dealbh snaidhte, no coslas sam bith a dh’aon ni, a ta sna nèamhaibh shuas no air an talamh shìos, no sna h-uisgeachaibh fuirdh ‘n talamh. Na crom thu fein sìos doibh, agus na dean seirbhis doibh; oir mis’ an Tighearna do Dhia is Dia eudmhor mi, a’ leanntinn aingidheachd nan aithriche air a’ chloinn, air an treas, agus air a’ cheathramh ginealach dhuibhsan a dh’fhuathaicheas mi; agus a’ nochdadh tròcair do mhiltibh dhuibhsa na ghràdhacheas mi, agus a choimhideas m’ àitheanta.*”

50. C. *Cìod a tha 'n dara àithne ag iarraidh?*

F. Tha 'n dara àithne ag iarraidh gabhail ris gach uile gnè ñoraidh agus òrduigh dhiadhaidh a dh'aithe Dia 'n fhocal, agus an coimhead agus an gleidicadh fìor-gìdan agus ionlan.

51. C. *Cìod a tha 'n dara àithne a' toirmeasg?*

F. Tha 'n dara àithne a' toirmeasg ñoradh a thoirt do Eilia le dealbhaibh, no air sheòl san bith eile nach 'eil òrduichte 'na fhocal.

52. C. *Cìod na reusan a tha ceangailte ris an dara àithne?*

F. 'Sìad na reusan a tha ceangailte ris an dara àithne, ard-unchdaranachd Dhè os ar ceas, a shealbh-chòir ann-ann, agus an t-eud a ta aige d'na ñoradh fein.

53. C. *Cìod i an treas àithne?*

F. 'Sì 'n treas àithne " *Na tabhair ainm an Tighearna do Dhe an diomhanas; oir cha mhacas an Tighearna neo-chiontach esan a bheir ainm an diomhanas.*

54. C. *Cìod a tha 'n treas àithne ag iarraidh?*

F. Tha 'n treas àithne ag iarraidh cinnean, buaidhean, feartan, òrduighean, briathran, agus oibre Dhè a ghluathachadh gu naomh, agus gu h-urrainach.

55. C. *Cìod a tha 'n treas àithne a toirmeasg?*

F. Tha 'n treas àithne a toirmeasg ma thaomh cho li no mi-gluathachadh nì san bith leis ann Lheil Dia gu fìor-l-seachadh fein.

56. C. *Cìod an reusan a tha ceangailte ris an treas àithne?*

F. 'Se 'n reusan a tha ceangailte ris an treas àithne, go d' fheud luchd-briseadh na n-àithne so dol as o dliogh-altas o làimh dhaoine, gidheadh nach fadling an Tighearna ar Dia dhoibh dol as o cheart bhrùichean fein.

57. C. *Cìod i a' cheathramh àithne?*

F. 'Sì a' cheathramh àithne, " *Cuimhnich la na Sabaid a naomhachadh. Sèa làithean saothraichidh tu, agus na tha t'obair uile. Ach air an t-seachdamh là tha Sabaid an Tighearna do Dhe; air an là sin na dean obair sam bith,*

thu fein, no do mhac, no do nighean, d' òglach, no do dhàn oglach, no d'ainmhidh, no do choigreach a ta 'n taobh a stigh do d' gheataibh; oir ann an sèa làithibh rinn an Tighearna na neamhan agus an talamh, an fhairge agus gach nì a ta anna; agus ghabh e fois air an t-seachdamh la; air an oobhar sin bheannaich an Tighearna là nà Sabaid agus naomhaich se e."

58. C. *Cìod a tha a' cheathramh àithne ag iarraidh?*

F. Tha a' cheathramh àithne ag iarraidh na h-àmanna suidhichte a dh'òrduich Dia 'na fhocal a choimhead naomha dhà; gu sòhraichte aon là iomlan do na seachd làithibh, gu bhì 'na shàbaid naomha dhà fein.

59. C. *Cìod an lù do na seachd làthaibh a dh'òrduich Dia gu bhì 'na shàbaid?*

F. O thoiseach an t-saoghail gu aiseirigh Chrìosd. dh'òrduich Dia an seachdamh là do'n t-seachduin gu bhì 'na shàbaid, agus riamh o sin gu ruig deireadh an t-saoghail, a' cheud là do'n t-seachduin; 'sì sin Sabaid nan Crìosduidhean.

60. C. *Cionnas is còir an t-Sabaid a naomhachadh?*

F. Is Còir an t-Sabaid a naomhachadh le tàmh naomh a ghabhail rè fad an là sin, eadhon o gach uile ghnòthach suoghalta agus cluiche a ta ceadaichte air làithibh eile, agus leis an ùine uile a bhuileachadh ann an oibrìbh na diadhachd gu diomhair agus gu follaiseach, saor o mheud is a ta feumail a chaitheamh ann an oibrìbh na h-éigin agus na tròcaire.

61. C. *Cìod a tha a' cheathramh àithne a toirmeasg?*

F. Tha a' cheathramh àithne a' toirmeasg na dleasdanas a tha air an iarraidh oirnn a dheanadh no dheanamh le mi-chùram, an t-sàbaid a mhi-naomhachadh le diomhanas, no le nì sam bith a dheanamh a ta cronail, no le smuaintibh, briathraibh no gnìomharaibh neo-feumail mu'r gnothuichibh saoghalta, no ri cluiche agus sùgradh.

62. C. *Cìod na reusoin a tha ceangailte ris a' cheathramh àithne?*

F. 'S iad na reusoin a tha ceangailte ris a' cheathramh àithne, gu bheil Dia a' ceadachadh dhuinn sèa làithe do'n

t-seachdoin air son ar gnothuichean fein, gu bheil e 'g ag-radh còir àraid air an t-seachdamh là, gu d'fhug e fein duinn eisempleir, agus gu do bheannaich e là na Sàbaide.

63. C. *Cìod a' chùigeadh àithne?*

F. 'Si a' chùigeadh àithne, "*Tabhair onòir do t'athair, agus do d'mhàthair; a chum as gu 'm bi do lùithean buan air an fhearann a tha 'n Tighearna do Dhia a' tair dhuit.*"

64. C. *Cìod a tha a' chùigeadh àithne ag iarraidh?*

F. Tha a' chùigeadh àithne ag iarraidh an t-urram a ghleidheadh, agus an dleasdanas a choi-lionadh, a bhùineas do gach neach anns gach inbhe aird no'n inbhe iossail, no 'n coimeas inbhe.

65. C. *Cìod a tha a' chùigeadh àithne a toirmeasg?*

F. Tha a' chùigeadh àithne a' toirmeasg ni sam bith a dhearmad no dheanamh an aghaidh an urrainn agus an dleasdais a bhùineas do gach neach, a rèir an inbhe agus an dàimh fa leith.

66. C. *Cìod an reuson a tha ceangailte ris a' chùigeadh àithne?*

F. 'Se 'n reuson a tha ceangailte ris a' chùigeadh àithne, gealladh air saoghal fada agus soirbheachadh (a rèir mar a f'heargas sin do ghlòir Dhe, is d'an leas fein) do uile luchd-coimhid na h-àithne so.

67. C. *Cìod i 'n t-seathadh àithne?*

F. 'Si 'n t-seathadh àithne, "*Na dean mortadh.*"

68. C. *Cìod a tha 'n t-seathadh àithne ag iarraidh?*

F. Tha 'n t-seathadh àithne ag iarraidh gach uile dhìchill laghail chum ar beatha féin is beatha dhaoin' eile a choimhead.

69. C. *Cìod a tha 'n t-seathadh àithne a' toirmeasg?*

F. Tha 'n t-seathadh àithne a' toirmeasg ar beatha féin, no beatha ar coimhearsnaich a thoirt ar faibh gu h-eucorach, no ni sam bith a chiuidicheas gu sin a dheanamh.

70. C. *Cìod i 'n t-seachdamh àithne?*

F. 'Si 'n t-seachdamh àithne, "*Na dean adhaltrannas.*"

71. C. *Cìod a tha 'n t-seachdamh àithne ag iarraidh?*

F. Tha 'n t-seachdamh àithne ag iarraidh ar geannuidheachd fèin is geannuidheachd ar coimhearsnaich a choimhead, ann an cridhe, an caoin, agus am bhearsaibh.

72. C. *Cìod a tha 'n t-seachdamh àithne a' toirmeasg?*

F. Tha 'n t-seachdamh àithne a' toirmeasg gach uile smuain, bhriathar agus giùiomh nea-gheannuidh.

73. C. *Cìod i 'n t-ochdamh àithne?*

F. 'Si 'n t-ochdamh àithne, “*Na dean gabuithne-ochd.*”

74. C. *Cìod a tha 'n t-ochdamh àithne ag iarraidh?*

F. Tha 'n t-ochdamh àithne ag iarraidh gach meadhon laghail a ghnàthachadh chum maoin agus saibhreas fhao-tainn is a mheudachadh dhuinn fèin, agus do dhaoib' eile.

75. C. *Cìod a tha 'n t-ochdamh àithne a' toirmeasg?*

F. Tha 'n t-ochdamh àithne a' toirmeasg gach ni a bhacas air maoin agus saibhreas fèin, no maoin agus saibhreas ar coimhearsnaich gu h-eucorach.

76. C. *Cìod i an naothadh àithne?*

F. 'Si an naothadh àithne, “*Na tabhair fianuis bhreige 'n aghaidh do coimhearsnaich.*”

77. C. *Cìod a tha 'n naothadh àithne ag iarraidh?*

F. Tha 'n naothadh àithne ag iarraidh an fhirinn a choimhead eadar duin' is duine, agus ar deagh ainm fèin is deagh ainm ar coimhearsnaich a sheasamb, gu sòbhairicht ann am fianuis a thabhairt.

78. C. *Cìod a tha 'n naothadh àithne a toirmeasg?*

F. Tha 'n naothadh àithne a' toirmeasg gach ni a bhios cronail do'n fhirinn, no a ni coire d'ar deagh ainm fèin, no do dheagh ainm ar coimhearsnaich.

79. C. *Cìod i 'n deicheamh àithne?*

F. 'Si 'n deicheamh àithne, “*Na samtaich-tigh do choimhearsnaich, na samtaich bean do choimhearsnaich, no oglach no bhano-glach, no damh, no aon ni a' s'ls do choimhearsnaich.*”

80. C. *Cìod a tha 'n deicheamh àithne ag iarraidh?*

F. Tha 'n deicheamh àithne ag iarraidh bhì laa thoilichte le'r staid fèin, agus rùn ceart agus seirceil a bhì a-guinn 'nar cridhe do'r coimhearsnaich is do gach ni a bhùineas dà.

81. C. *Cìod a tha 'n deicheamh àithne a' toirmeasg?*

F. Tha 'n deicheamh àithne a' toirmeasg gach uile tha-

lach air ar staid fein, farmad agus doilghios air son maire
ar coimhearsnaich, agus gach togradh is rùn ea-cneasda
do ná sam bith a faige.

82. C. *Am bheil neach sam bith comasach air aitheanta
Dhe a choinnead gu foirfe?*

F. O bagadh ar ceud sinnseara, cha'n 'eil neach sam
bith nach 'eil ach 'na dhaine a mhaire, comasach air aith-
eanta Dhé a choinnead gu foirfe sa' bheatha so, ach tha
na h-uile gach la 'gam briseadh ann an smuain, ann am
briathar, is ann an gnóir.

83. C. *Am bheil gach uile bhriseadh an lagha coimeas
ann an uamharachd?*

F. Tha cuid do pheacaibh ionanta féis, agus le iomadh
gne anromachaidh, ni's uamharana chéile am fianuis Dé.

84. C. *Ciod a tha gach con pheacadh a' toiltinn?*

F. Tha gach con pheacadh a' toiltinn feirge agus malla-
chaidh Dhe aron anns a' bheatha so, agus anns a' bheatha
a fa ri teachd.

85. C. *Ciod a tha Dia ag iarraidh uainne chum as gu
feud sinn dol as o fheirge agus o mhallachadh-san a thoill
sin le'r peacaibh?*

F. Chum dol as o fheirge agus o mhallachadh Dhé a thoill
sinn le'r peacaibh, tha Dia ag iarraidh uainne creidimh
ann an Iosa Crìosd, aithreachas chum beatha, maille ri
gna hachadh dichollach gach macdhoin o'n leith muigh
leis am bheil Crìosd, a' pàirteachadh ruinn shochairnan
na seorsa.

86. C. *Coid e creidimh ann an Iosa Crìosd?*

F. Creidimh ann an Iosa Crìosd, is gras slainteil e, leis
am bheil sinn a' gabhail ris, agus ag carbsadh as 'na aonar
air son slàinte, mar a tha e air a thairseadh dhuinn anns
an t-soisgeul.

87. C. *Coid e aithreachas chum beatha?*

F. Aithreachas chum beatha, is gras slainteil e, leis am
bheil am peacadh (air dha mothachadh ceart a ghabhail d'a
pheacadh, agus do thròcair Dhé ann an Crìosd) le doil-
ghios agus fuath d' a pheacadh, a' pilladh uaith gu Dia,
le lán rùn agus dicholl air nuadh ùmhlachd a thoirt da.

88. C. *Coid na macdhona o'n leth muigh leis am bheil
Crìosd a pàirteachadh ruinn shochairnan na seorsa?*

F. 'Siad na meadhona o'n leth muigh leis am bheil Crìosd a pàirteachadh, ruim shochaircan na saorsa, òrdughcan fein, gu h-àraid am focal, na sacramante, agus urnaigh; a ta uile air an deanamh eifeachdach chum slàinte do na daoineibh taghta.

89. C. *Cionnas a tha 'm focal air a dheanamh eifeachdach chum slàinte?*

F. Tha Spioraid Dhe a' deanamh leughaidh, an fhocail, ach gu h-àraid shearraig a' dèilig, na meadhona eifeachdach chum peacaich a thoirt gu mothachadh is gu ìompoachadh, agus gu'n togail suas ann an neòmhachd is an co-fhurtachd, tre creidimh, chum slàinte.

90. C. *Cionnas is còir am focal a leughadh agus còis-deuchd, chum's gu bi e eifeachdach chum slàinte?*

F. A chum 's gu bi am focal eifeachdach chum slàinte, is feumail duinn aire a thoirt da le dùrachd, ullachadh agus urnaigh, a ghabhad thugain le creidimh agus gradh, a thasgaidh 'nar cridheachaibh, agus a chur an gaisne 'nar caithe-beatha.

91. C. *Cionnas a tha na sacramante air an deanamh 'nam meadhonaibh eifeachdach chum slàinte?*

F. Tha na sacramante air an deanamh 'nam meadhonaibh eifeachdach chum slàinte, cha 'n ann o bhrìgh sam bith anna fein, no sam tì a fhrìth-fleas iad, ach tre bheannachadh Crìosd a mhàin, agus eibreachadh a Spioraid anna-san a ghabhas iad le creidimh.

92. C. *Ciod e sacramant?*

F. Òrdugh naomh a chaidh air chois le Crìosd, anns am bheil Crìosd agus shochaircan a' chomharrachadh, air an samhachadh, air an t-èigheachadh, agus air an cur ris na creidimhich, le contraraidh fàicibh eadh.

93. C. *Ciod iad sacramant an Tònaidh Nuaidh?*

F. 'Siad sacramante an Tònaidh Nuaidh, Baisteadh agus Suipeir an Tighearna.

94. C. *Ciod e 'm baisteadh?*

F. Is sacramante, anns am bheil fòndad le h-òige, ann an ainm an Athar, agus a' Mhic, agus an Spioraid Naomh, a' ciallachadh, agus a' dèilig eachadh, gu bheil sinn air an suidheachadh, ann an Crìosd, agus 'nar luchd-co-part

de shochairibh cumhainte nan gras, agus gu bheil sinn tuidh ghealladh do'n Tighearna gu bi sinn leis-san.

95. C. *Cò d'an còir am baisteadh a fhrithcaladh?*

F. Cha chòir am baisteadh a fhrithcaladh do neach air fith a tha 'n taobh a muigh do'n eaglais fhaicsinnich, agus an aidich ea chreidimh ann an Crìosd agus ùmhlachd dha; ach is còir naoidheana na muinntir a ta 'nam buill do'n eaglais fhaicsinnich a bhàisteadh.

96. C. *Cìod i suipeir an Tighearna?*

F. Is sàcramint i, anns am bheil bàs Chrìosd air fhoillsachadh, le aran agus fion a thabhairt agus a ghabhad a rèir ordugh fein; agus tha iadsan a ghabhas so gu h-ìomchuidh, air an deanamh (cha'n ann air mhodh feòl-mhar ach tre chreidimh) 'nan luchd co' pairt d' a chorp agus d'a fith-sin, le uile shochairibh, chum am beatha-chòir a spioradail, agus am fas ann an gràs.

97. C. *Cìod is feumail a dheanamh chum suipeir an Tighearna a ghabhad gu h-ìomchuidh?*

F. Is feumail doibhsan leis am b' àill suipeir an Tighearna a ghabhad gu h-ìomchuidh, iad fein a cheasnachadh do thaobh an eòlais chum corp an Tighearna aithneachadh, do thaobh an creidimh chum an t-anam a bheathachadh leis, do thaobh an aithreachais, an graidh, agus an nuadh-ùmhlachd; air eagal, air teachd dhoibh gu neo-ìomchuidh, gu'n ith agus gu'n òl iad breitheanas dhoibh fein.

98. C. *Cìod i urnuigh?*

F. 'Si urnaigh bhi cur suas ar n-athebhuinge ri Dia air son nithe do reir a thoile, ann an ainm Chrìosd, ag aideachadh ar peacaidh, agus a' toirt buidheachais da arson a thiodhlaca.

99. C. *Cìod an riaghailt a thug Dia dhuinn g'ar seòladh ann an urnuigh a dheanamh?*

F. Tha focal De gu h-uile 'gar seòladh ann an urnuigh a dheanamh; ach is i'n riaghailt shònraichte a sheòlas sin, an urnaigh sin a theagas Crìosd d'a dheisciobluibh, ri'n goirear gu coitcheonn, "urnuigh an Tighearna."

100. C. *Cìod a tha roimh-radh urnutgh an Tighearna a' teagas dhuinn?*

F. Tha roimh-radh urnuigh an Tighearna (eadhon,— "Ar n-Athair ata air nèamh") a' teagas dhuinn teachd

am agus do Dia leis gach uile urram naomh agus mainghlin, mar chloinn chum an Athar, a ta comasach agus toil-eadh air cuideachadh leinn ; agus gur coir dhuina urraigh a dheanamh maille ri daoine eile agus air an son.

101. C. *Cìod a tha sinn a' guidheadh anns a' cheud iarrtus ?*

F. Sa' cheud iarrtus (eadhon, "*Gu naomhaichear t' ainm*") tha sinn a' guidheadh gu ma toil le Dia sinne agus daoine eile a dheanamh comasach air e fein a ghlòrachadh anns gach aon ni leis am bheil e 'ga fhoillseachadh fein ; agus gu stiùradh e na h-uile nithe chum a ghlòire fein.

102. C. *Cìod a tha sinn a' guidheadh anns an dara iarrtus ?*

F. 'San dara iarrtus (eadhon, "*Gu tigeadh do rìoghachd*") tha sinn a' guidheadh, Gu biodh rìoghachd Shatain air a sgrìos, agus rìoghachd nan gras air a meudachadh ; gu bi sinn fein is daoine eile air ar toirt d'a h-ionnsuidh, agus air ar coimhead innte ; agus gu biodh rìoghachd na glòire air a luathachadh.

103. C. *Cìod a tha sinn n' guidheadh anns an treas iarrtus ?*

F. 'San treas iarrtus (eadhon, "*Gu deanar do thoil air thalamh mar a nìthear air neamh*") tha sinn a' guidheadh, Gu deanadh Dia sinn comasach agus deònach le ghras, gu eòlas a ghabhail air a thoil, agus a bhi freagarach is umhal d' i anns gach aon ni, mar a ta na h-aingil air neamh.

104. C. *Cìod a tha sinn a' guidheadh anns a' cheathramh iarrtus ?*

F. Sa' cheathramh iarrtus (eadhon, *Tabhair dhuinn an diugh ar n-aran lathail*") tha sinn a' guidheadh, Gu faigheamaid, do sbaor thoirbheartas Dé, cuibhrionn chuims-each do nithe maithe na beatha so, is gu mealamaid a bheannachadh leo.

105. C. *Cìod a tha sinn a' guidheadh anns a' chùigeadh iarrtus ?*

F. Na' chùigeadh iarrtus (eadhon, "*Agus, maithe dhuinn ar facha, mar a mhaithamaid d' ar luchd facha*") tha sinn a' guidheadh, Gu maitheadh Dia dhuinn gu saor ar n-uile pheacaidh, air sgà' Chrìosd ; agus is mòr ar misneach

so iarruidh, gu bheil sinn air ar neartachadh, trid a ghrais, gu maitheanas a thoirt o'r cridhe do dhaoimibh eile.

106. C. *Ciod a tha sinn a' guidheadh anns an t-seathadh iarrtus?*

F. "San t-seathadh iarrtus (eadhon, "*Agus na leig sinn am buaireadh, ach saor sinn o ole*") tha sinn a' guidheadh, Dia 'gar gleidheadh o bhi air ar buaireadh chum peacaidh, no ar cumail suas agus ar saoradh 'nuair a bhuirear sinn.

107. C. *Ciod a tha co-dhunadh urnuigh an Tighearna a' teagasg dhuinn?*

F. Tha co'-dhunadh urnuigh an Tighearna (eadhon, "*Oir is leatsa an rioghachd, agus a' chumhachd, agus a' ghlòir, gu siorruidh, Amen*") a teagasg dhuinn misneach ann an urnuigh a ghabhail o Dhia a bhàin, agus ann an urnuigh esan a mholadh, le rioghachd, cumhachd, is glòir a thabhairt da. Agus mar dhearbh' air ar miann agus ar làn-earbsadh ri èisdeachd fhaghail, tha sinn ag ràdh,—*Amen.*

NA DEICH AITHEANTA.

ECSODS XX.

Tabhair Dia na briathra so uile, ag radh, Is mis' an Tighearna do Dha, a thug amach thu a tìr na h-Eiphat, a tigh na daorsa.

I. Na biodh dèe sam bith eile agad a'm' làthair sa.

II. Na dean dhuit fein dealbh snaidhte, no coslas sam bith a ch'ion ni, a ta sna nèamhaibh shuas, no air an talamh shìos, no sna h-uisgeachaibh fuith 'n talamh. Na crom thu fein sìos doibh, agus na dean seirbhis doibh : oir mis' an Tighearna do Dha, is Dia cuduhor mi, a' leantainn aingidheachd nan aithreacha air a' chloinn, air an treas, agus air a' cheathramh ginealach dhiubhsan a dh'fhuathaicheas mi, agus a' nochdadh trocair do mhiltibh dhiubhsan a ghràdhaicheas mi, agus a' choimhedeas m'aitheanta.

III. Na tabhair ainm an Tighearna do Dhe an diomhanas : oir cha mheas an Tighearna neo-chiontach eusa a bheir ainm an diomhanas.

IV. Cuimhnich là na sàbaid a naomhachadh. Sea làithean saothraichidh tu, agus in thu t'obair uile. Ach air an t-seachdamh là tha sàbaid an Tighearna do Dhe : air an là sin na dean obair sam bith, thu fein, no do macha, no do nighean, d'òglach, no do bhàin-òglach, no d'ainmhidh, no do choigreach a ta 'n taobh a stigh do d' gheataibh ; oir ann an sèa làithibh rinn an Tighearna na neamhan agus an talamh, an fhaerge, agus gach ni a ta aonta ; agus ghabh e fois air an t-seachdamh là ; air an nobhar sin bheannaich an Tighearna là na sàbaid, agus naomhach se e.

V. Tabhair onoir do t'athair, agus do d' mhàthair, a chum as gu'm bi do làithean buan air an fhearann a th'ann Tighearna do Dha a' toirt dhuit.

VI. Na dean mortadh.

VII. Na dean adhaltrannas.

VIII. Na dean gaduigheachd.

IX. Na tabhair fianais bhrèige 'n aghaidh do choimhearsnaich.

X. Na sanntaich tigh do choimhearsnaich ; na sanntaich bean do choimhearsnaich, no òglach, no bhàin-òglach, no dhamh, no asal, no non ni a's le do choimhearsnaich.

URNUGH AN TIGHEARNA.

MATA VI.

Ar n-Athair a ta air n-éamh, Gu naomheichear t'ainm. Gu tigeadh do ríogachd. Gu deanar do thoil air thalamh, mar a nithear air n-éamh. Tabhair dhuinn an diagh ar uaran lathail. Agus maith dhuinn ar fiacha, mar a bhath-eamaid d'ar luchd-fiacha. Agus na leig sin am buaireanb, ach saor sinn o ole : Oir is leatsa an ríogacht, agus an cumhachd, agus a' ghloir, gu siorruidh. *Amen.*

A' CHREID.

Creideam ann an Dia an t-Athair Uilechumbachdach, Cruith-fhear n-éimh agus na talmhainn ; agus ann an Iosaí Críost, aon mhac-san, ar Tighearna, neach a ghineadh ó'n Spiorad Naomh, a rugadh leis an Oigh Muire : a dh'fhuiling fuadh Phostius Pilat, a cheusadh, a fhuair bás agus a dh'adhlacadh, a chaidh síos do staid nam marbh, a dh'éirich a ris o na marbhaibh air an treas lá, a chaidh suas air n-éamh, agus a ta 'na shuidhe air deas-lainn Dhe an Athair Uilechumbachdach, agus as sin a thug a thoirt breith air na beothaibh agus air na marbhaibh. Creideam anns an Spiorad naomh, anns an eaglais naoimh choitcheann, ann an co-chomunn nan naomh, ann am maitheanas peacaidh, ann an aiserigh a' chuirp, agus anns a' bheatha mhairtheannaich. *Amen.*

URNUIGH MHADAINN.

O DHE thròcairich, agus Athair, trid Iosa Crìosd : anhaire a nuas le iochd air creutair truagh ata air tuitim uait. Chaidh mi air seachran uaits' o'n bhroim, seadh ghineadh agus rugadh mi fòs ann am peacadh. O thoir mothachadh dhomh, araon air mo pheacaidh 's air mo thruaighe, gu bheil mi salach agus truagh, dall agus lom-nochd, am feadh 'sa tha mi as eug'ais Chrìosd. Ann an ceartas ata mi toilltinn feigr agus ifrinn ; agus mur gleidheadh tusa Slànui-fhear dhomh, bhithinn cailte gu bràth.

O Dhe dean èolach mi ar Crìosd mo Shlànaí-fhear ; agus biodh m' anam neo-ghlan ar ionnlad ann an tobar fhola phriseil : Agus oibrich annam aithreachas thaobh Dhe, agus creidimh thaobh an Tighearna Iosa Crìosd.

O gu 'm bithinn a' m' aon do dheiscioblaibh Chrìosd, air mo theagasg le àitheanta, air mo cheannach le fhuil, agus a' m' fhear leanmhuin air eisiomplair a bheatha.

A Tighearna, thoir gràs dhamh chum gradh thoirt dhuits' le m' uile chridhe, agus luaidh thoirt air t'Àim le h-urram, 's do shàbaide choimhead le tìachd, agus t'fhocal eisteachd le furachras.

O Dhe, na tionnsgain ann an breitheamhnas le peacach truadh droch thoilltineach. 'S leat fein mi thaobh co-cheangail mo bhaiste, ged, mo thruaighe, bha mi neo-sheasmhach fealltach ann sa' cho-cheangal sin, dhearmaid mi Dia mo Chruthaí-fhear, mo Shlànaí-fhear agus mo Naomhaí-fhear, d'an robh mi 'n ceangal ; agus dh' èist mi ris an Diabhol, an saoghal' agus an fheòil, ris an do chuir mi cùl.

O Dhe na leig do m' pheacadh 's do m' nimideachd sruth do thròcair chaoimh a thionndadh uam an diu : ach dean e 'na la aithreachais augs maithreamhnais do m' anam. Nochd thu fein a' d' Athair, rèidh rium, agus gabh rium, mar do dhuine cloinne fein, air sgath do Mhic ionmhuinn Iosa Crìosd, ann sa bheil do mhòr-thoil ; Dhàsan, mailleriuts', agus ris an Spiorad Naomh, gu 'n robh glòir gu siorruidh. *Amen.*

URNUIGH FHEASCAIR.

O DHE naomh agus ghloirmhor, thug thusa an là 'n diu' agus ioma là eile dhomh, dh' oibreachadh tuasach mo shlàinte. Ach mo thruaighe! m'bhailich mi m' aimsir, 's m'hi-naombaich mi do shàbaidibh, agus dhichuimhneich mi m' anam agus mo Shlànaifhear. Rugadh mi ann am peacadh, agus chaith mi mo bheatha ann am peacadh; agus bha mi neo-chùramach mu' n obair sin chum an do chruthaicheadh mi. O DHE, is creutair ro-chionntach mi, ata aireamh mo pheacaidh ro-mhor, agus an gnè ro-sreitidh. Ach agads' thamaithreamhnas chum 's gu'n gabht' eagal romhad. A Thighearna bàh mo pheacaidh ann an cuan fòid Chrìosd, chum 's nach bàite m' anam ann an cuan t'fheings'.

Bheirim buadhachas dhuits' O Thighearna arson là na sàbaid, an soisgeul, agus meadhonaibh, na slàinte. O naombaich mo chridhe, agus neartaich mo chuimhne chum greim dheanamh air t' fhocal; agus deò-nich dhomh cha'n e mhàin bhì am fhear-eisteachd, ach am fhear deanaimh an fhocail. A Thighearna oibrich annam fìor chreidimh, gràdh laiste, agus beo dhèchas. On gu'n eignicheadh gràdh Chrìosd mi chum' teicheadh o pheacaidh, agus chum ruith ann an slighibh d'atheantaibhs'!

O Thighearna cuidich leam air feascar an là 'n diu' cuimhneach' air feascar mo bheatha, agus oidheche bhàis a ta teannadh orm, ann 's nach urrainn aon neach obair sam bith a dheanamh. O gu'm bithim glic chum ull-mhachadh air chionn na h-oidheche sin; agus feum a dheanamh do Chrìosd mar m' Urras, a dhioladh m' fhaicheadh, agus a rèiteachadh mo cànise, chum air chionn a' bhàis gu'm bidh sìth deadh-choguis agam, agus dòchas le deadh adhbhar re tachairt air Breitheamh rèidh rium, agus sàbaid shiorruidh mhealtuin maille re Chrìosd shuas air neamh gun oidheche na la eile seachdmhuin re teachd 'na dhèidh! Agus so uile ata mi guidhe ar sgà Iosa Chrìosd mo Shlànaifhear. Amen.

ALLTACH' roimh BHIADH.

DIE bheannicht', thoir maithemhas dhuinn ann ar peacaidh ; bi rèidh ruinn, agus buin o na tiodhlacaibh so a' mallucha ata ag leanbuin riu air son ar peacaidh ; agus naomhaich na sochaire so chum ar feim, agus deònaich dhuinn ith agus òl chum do ghlòirs', air sgàth Iosa Chrìost. *Amen.*

ALLTACH' an deigh BHIADH.

BHEIRIMID buidheachas dhuit O Dhe ghràmhoir air son Chrìost ; agus gach beannacha thug thu dhuinn maillo ris, buidheachas duit's a bheathaich ar cuirs ann san àms'. **O** biodh an tiodhlac so 'na èarlas tiodhlacaibh is m'ò agus is fearr air an ullmhachadh dhuinn ann an Chrìost, agus doòruich dhuinn saothreachadh air son 'a bhith nach teirig, ach amhaireas chum na beatha bhith-bhuain, trid Iosa Chrìost. *Amen.*